

ŹRÓDŁA POLSKIE I LITEWSKIE O NAZWISKU I RODZIE

HURCZYN (GURCZYN,
GORCZYN, GÓRCZYN)

herbu Kruposiej

opracowanie: Łukasz Karol Dominik Tadeuszewicz Netczuk
pomoc: Henryka Alfreda Henrykowna Netczukowa (Puszcz)

ul. Drukarska 21/2

53-311 Wrocław

lukasz@netczuk.com

www.lukasznetczuk.com

Strony rodzinne:

www.netczukowie.republika.pl

www.netczuk.pl

1. Pochodzenie społeczne Hurczynów.

Bojarzy litewsko-ruscy w Wielkim Księstwie Litewskim herbu Kruposiej (Kruposin, Kruposinas)¹. Herb Kruposiej nie jest wzmiankowany w heraldyce Rzeczypospolitej. Prawdopodobnie jest spadkiem po bojarskich znakach własnościowych. Możliwe, że nie występuje w herbarzach polskich, podobnie jak trzy tysiące innych, nieznanymi z opisu i wyglądu, polskich herbów. (W Polsce z ok. 200 pierwotnie polskich herbów polskiego rycerstwa w drodze rozwoju, różnicowania się rodów, ich godności i stanowisk, w połączeniu z napływowymi czynnikami heraldycznymi powstało do XVII w. około 6000 herbów i ich odmian i przeszło 34000 rodzin szlacheckich, niestety z wyglądu znanych jest tylko nieco ponad 3000 herbów, ponad połowa polskiej szlachty w zawierusze dziejów zapomniała jakich herbów używała, z tego powodu część nie pieczętowała się nimi pod dokumentami i nie zachowały się ich ani wizerunki ani opisy, czasem w archiwach państwowych odnajdywane są w toku badań heraldycznych pojedyncze egzemplarze nieznanymi autorom herbarzy herbów.) Autorzy herbarzy nie dotarli (poza Bonieckim) do informacji o herbie Hurczynów². Hurczynowie to szlachcice I Rzeczypospolitej wielokrotnie pełniący funkcje urzędnicze oraz występujący razem ze szlachtą w manifestach. Nie znajdują się wśród spisów polskiej szlachty w większości herbarzy, natomiast polską szlachtą niewątpliwie są. Wspomina o nich Boniecki i Niesiecki odwołując się do Małachowskiego i Kuropatnickiego. Ziemianie w XIX w.

Wchodzili w związki małżeńskie ze szlachtą kresową na Litwie (Kownieńszczyzna)³. Między innymi są spowinowaceni z Jerzym Żenkiewiczem⁴, absolwentem Politechniki Gdańskiej i Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego w Warszawie, zastępca kierownika Uczelnianego Centrum Informatycznego (były dyrektor Ogólnouczelnianego Ośrodka Obliczeniowego, później Uniwersyteckiego Centrum Technologii Sieciowych UMK), pracuje w naszej Uczelni od 1977 r. Jest Autorem książki „Litwa na przestrzeni wieków i jej powiązania z Polską”. Jego ród jest spokrewniony z wieloma rodami kresowymi z Litwy, z których niektóre sięgają Unii Horodelskiej.

2. Pochodzenie etniczne Hurczynów

Litewsko-ruskie (>litewskie)⁵. Ale w toku historii przywiązani silnie do Rzeczypospolitej, potem do Polski, czemu dawali wyraz w XX wieku w I i II wojnie światowej. Chwalebnie zapisali się w historii II Rzeczypospolitej.

3. Hurczynowie w Historii Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego (1385-1569)

Bojarzy litewsko-ruscy spowinowaceni z rodem bojarskim Wojszwillów herbu Kot Morski⁶. Ród bojarski, który prawdopodobnie nie przystąpił do Unii Horodelskiej, ponieważ pozostał przy wyznaniu prawosławnym. (Większość drobnych rodów bojarskich oraz rody bojarów putnych, pancernych (Neczukowie) i turemnych nie zostały uznane za szlacheckie w Rzeczypospolitej, natomiast zachowały wolność osobistą i prawo do posiadania ziemi na własność, prawo to ograniczone zostało dopiero przez carat od 1815 r.)

W późniejszej historii szlachectwo Hurczynów zostało uznane podobnie jak innych prawosławnych rodów bojarskich. Do powstania Rzeczypospolitej w 1569 r. mieszkali w Wielkim Księstwie Litewskim. Potem dalej na Wileńszczyźnie i Kownieńszczyźnie.

4. Hurczynowie w Historii I Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej (1569-1795)

Hurczynowie wymienieni w 1805 r. w spisie nazwisk szlachty polskiej ale bez herbu,

1. Litewska Strona Stowarzyszenia Bojarów Litewskich, hasło **ród Hurczynów (Górczynów, Gurczinas, Hurczinas)** herbu Kruposin (Kruposinas).

2. „Zbiór nazwisk szlachty polskiej”, Piotr Nałęcz-Małachowski, Lublin 1805, hasło **Ród Hurczynów**.

3. „Litwa na przestrzeni wieków i jej powiązania z Polską”, Jerzy Żenkiewicz, hasło **rodzina Hurczynów**, strona:
<http://glos.umk.pl/2001/09/litwa.html>

4. Strona uczelni UMK, wywiad z Jerzym Żenkiewiczem, hasło **rodzina Hurczynów**.

5. Litewska Strona Stowarzyszenia Bojarów Litewskich, hasło **ród Hurczynów (Górczynów, Gurczinas, Hurczinas)** herbu Kruposin (Kruposinas).

6. Opus cit.

ponieważ rzadko się nim podpisywali⁷. Ze względu na małą liczebność mało znaczący ród nie odnotowany w większych herbarzach. (Wspomina o nim tylko Boniecki i Niesiecki odwołując się do Małachowskiego i Kuropatnickiego)⁸.

Hurczynowie u Kuropatnickiego...⁹

Teofil Hurczyn – zawarł 1664 r. ugodę z Zawadzkiem w Bełzie (Gr. Bełs. 75 f. 341)¹⁰.

Mateusz Hurczyn – podpisał manifest szlachty litewskiej 1763 r. (V. L.)¹¹.

Józef Hurczyn – chorąży powiatu kro(skiego??), podpisał 1786 r. uchwały sejmiku żmudzkiego¹².

5. Hurczynowie na terenie Polski i Litwy w okresie rozbiorów I Rzeczypospolitej (1795-1918/1920)

NN. Hurczyn (*ca.1800-?)

x NN. Mintowt-Czyż z Woronny herbu Godziemba¹³ (*ca.1820-?) - córka Mateusza Mintowt-Czyża z Woronny herbu Godziemba (*ca.1780-?) i Teresy Kostki (*ca.1790-?)¹⁴.

Jadwiga Hurczyn herbu Kruposiej (*ca.1850-?)

x Mieczysław Kontowt herbu Pomian (*ca.1840-?)

--> Waleria Kontowt herbu Pomian (1879-1955)

x Władysław Karol Kazimierz baron Bystram z Radlina herbu Tarnawa (1874-1926)

--> Maria baronowa Bystram z Radlina herbu Tarnawa (1911-1977)

(więcej na stronie źródłowej)¹⁵.

Michał Hurczyn – porucznik, kawaler Oredru Virtutti Militari za wojnę polsko-bolszewicką 1918-1920, 41 SPP-VM V klasy, Urząd Wojska Polskiego i Polski Walczącej – OK VIII¹⁶.

Michał Hurczyn – major, urodzony 12.01.1897r. W Szwendach (Szwendy) na Kownieńszczyźnie (Kowno, Litwa). Zamordowany przez NKWD w Kozielsku-Starobielsku w 1940 r.¹⁷

M. Hurczyn – ziemianin polski na Litwie (w l. 1864-1904)¹⁸.

Anna Godlewska herbu Gozdawa (*ca.1860-?) wyszła za mąż za Michała Hurczyna¹⁹.

Mieczysław Hurczyn – kapral, kawaler Oredru Virtutti Militari za wojnę polsko-bolszewicką

7. „Zbiór nazwisk szlachty polskiej”, Piotr Nałęcz-Małachowski, Lublin 1805, hasło **Ród Hurczynów**.

8. „Herbarz Polski”, Kasper Niesiecki, Tom 11, str. 176, hasło: **Hurczyn**. I o tych tylko w Kuropatnickim i Małachowskim.

9. „Wiadomość o klejnocie szlacheckim oraz herbach domów szlacheckich w Koronie Polskiej i Wielkim Księstwie Litewskim”, Ewaryst Andrzej Kuropatnicki, Warszawa 1789, hasło: **Ród Hurczynów**.

10. „Herbarz Polski”, Adam Boniecki, tom 8, str. 12, hasło **Rodzina Hurczyn**. Na podstawie m.in.: Volumina Legum. Petersburg 1859 r. (wydanie Ohryżki). Tomów VIII i T. IX wydany w Krakowie 1889 r. Akta grodzkie bełskie (Gr. Bełs.)75 f. 341.

11. Opus cit.

12. Opus cit.

13. Hurczynowie wśród potomków uczestników Sejmu Wielkiego. (<http://www.sejm-wielki.pl>)

W dniach 7 X 1788 i 16 XII 1790 nasi przodkowie — posłowie i senatorowie Sejmu Wielkiego — podpisali w Sejmie „**Akt konfederacji generalnej**”. Ślubowali, że o wszystkim będą decydować większością (*per pluralitatem*). Owa większość 3 V 1791 uchwaliła Ustawę Rządową. Jak w każdym demokratycznym parlamencie część z nich głosowała przeciw, inna część nie wzięła udziału w głosowaniu. Jednak na *veto* miejsca nie było bo wcześniej każdy z nich zaprzysiął Konfederację.

Na tych stronach budujemy kompletne drzewo genealogiczne potomków wszystkich Konfederatów (a także ich rodzeństwa)(...) hasło **NN. Hurczyn** <http://www.sejm-wielki.pl/b.php?o=4.87.124>

14. „Herbarz Polski”, Adam Boniecki, tom 4, str. 47, hasło córka **Mateusza Czyża herbu Godziemba** wyszła za **Hurczyna** (XIX w.).

15. Hurczynowie wśród potomków uczestników Sejmu Wielkiego. (<http://www.sejm-wielki.pl>)

W dniach 7 X 1788 i 16 XII 1790 nasi przodkowie — posłowie i senatorowie Sejmu Wielkiego — podpisali w Sejmie „**Akt konfederacji generalnej**”. Ślubowali, że o wszystkim będą decydować większością (*per pluralitatem*). Owa większość 3 V 1791 uchwaliła Ustawę Rządową. Jak w każdym demokratycznym parlamencie część z nich głosowała przeciw, inna część nie wzięła udziału w głosowaniu. Jednak na *veto* miejsca nie było bo wcześniej każdy z nich zaprzysiął Konfederację.

Na tych stronach budujemy kompletne drzewo genealogiczne potomków wszystkich Konfederatów (a także ich rodzeństwa)(...) hasło **Jadwiga Hurczyn herbu Kruposiej** <http://www.sejm-wielki.pl/b.php?o=ut.48.4.33>

16. „Kawalerowie Orderu Virtutti Militari 1790-1992”, hasło **Michał Hurczyn**.

17. „Lista Katyńska. Jeńcy obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk. Zaginieni w Rosji Sowieckiej”, oprac. Adam Moszyński, hasło **Michał Hurczyn** (LZK-S-Lista Zamordowanych Kozielsk-Starobielsk).

18. „Ziemianstwo polskie w latach 1864-1904”, Roman Jurkowski, str. 27, hasło **M. Hurczyn**.

19. „Herbarz Polski”, Adam Boniecki, tom 6, str. 151, **Anna Godlewska herbu Gozdawa** (ur. ok. 1860) wyszła za mąż za **Michała Hurczyna**.

1918-1920, 03 PU-VM V klasy²⁰.

Mieczysław Hurczyn – ukończył Wydział Rolniczy SGGW w 1919 r.²¹

Aleksander Hurczyn – syn Wincentego, dowódca wojsk okręgu wileńskiego, zmarł 1902 r. w Wilnie²².

J. Hurczyn – ziemianin polski na Litwie (w l. 1864-1904)²³.

Aleksander Hurczyn – ksiądz rzymskokatolicki od połowy XIX wieku w Balingródku (Litwa), w latach 1847-1848 wikary w parafii w Korkożyszkach²⁴.

Hurczyn Witold – podchorąży, 105 P.P.PL., zginął 21.07.1920 r. w czasie wojny polsko-bolszewickiej²⁵.

6. Hurczynowie w II Rzeczypospolitej Polskiej i w Republice Litwy (1921-1944)

Wacław Hurczyn – kapitan, dowódca kompanii sztabowej 22 Dywizji Piechoty Górskiej (22DPG) „Armii Kraków” w wojnie obronnej 1939 r.²⁶

Bohdan Hurczyn ps. „Bolesław” – funkcja: starszy strzelec, kolumna: 150, pozycja: 16, nazwisko na Wirtualnym Murze Pamięci Powstania Warszawskiego²⁷.

Józef Hurczyn – Litwa Kownieńska: majątek Płuszczyki, poczta/gmina Kroże, powiat Rosienie²⁸. (porównaj punkt. 5 J. Hurczyn)

7. Hurczynowie w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (1945-1989)

Karolina Hurczyn – świętej pamięci przewodnicząca charytatywnego Koła Pań Opiekunek przy ewangelicko-augsburskiej parafii Św. Trójcy w Warszawie w l. 70 XX w²⁹.

Michał Hurczyn – aresztowany przez NKWD w Lidzie w 1944 r., więziony w Lidzie w 1944 r., osadzony w Krasnojarskim Kraju w Łagrze w Norylsku 1944-1955, zwolniony repatriowany do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w 1955 r. Zamieszkały w Szczecinie. Zmarł w 1991 r.³⁰

8. Hurczynowie w III Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie (1990-2007)

Janusz Hurczyn – sprzedał na aukcji internetowej samochód BMW³¹.

Adrian Hurczyn – członek Klubu Sportowego „Victoria” w Piotrkowie Trybunalskim³², województwo łódzkie.

20. „Kawalerowie Orderu Virtutti Militari 1790-1992”, hasło **Mieczysław Hurczyn**.

21. Strona internetowa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, absolwenci 1919 r., hasło **Mieczysław Hurczyn**.

22. „Herbarz Polski”, Adam Boniecki, tom 8, str. 12, hasło **Rodzina Hurczyn**. Na podstawie m.in.: Volumina Legum. Petersburg 1859 r. (wydanie Ohryżki). Tomów VIII i T. IX wydany w Krakowie 1889 r. Akta grodzkie bełskie (Gr. bełs.)75 f. 341.

23. „Ziemiaństwo polskie w latach 1864-1904”, Roman Jurkowski, str. 9, hasło **J. Hurczyn**.

24. „Nasze podwileńskie ojczyzny”, Mirosław Gajewski, Wydawnictwo „Czas”, hasło **Aleksander Hurczyn**, strona:

http://www.ketrzyn.mm.pl/~wwmkiewicz/ws/programy/nasze_podwilenskie_ojczyzn.pdf

<http://archiwum2000.tripod.com/457/balin.html>

<http://archiwum2000.tripod.com/479/gajews.html>

25. „Lista strat Wojska Polskiego”, Wojskowe Biuro Historyczne, Warszawa 1934, hasło **Witold Hurczyn**.

26. Strona internetowa 22 Dywizji Piechoty Górskiej (22 DPG), hasło **Wacław Hurczyn**.

27. Strona internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego, Wirtualny Mur Pamięci Powstańców, hasło **Bohdan Hurczyn pseudonim „Bolesław”**.

28. Wykaz części majątków polskich w Republice Litewskiej w latach 1919-1939, wg: „Ziemiaństwo polskie w Republice Litewskiej w okresie międzywojennym (1919-1939)”, hasło **Józef Hurczyn**.

29. Strona internetowa ewangelicko-augsburskiej parafii Św. Trójcy w Warszawie. Koło Pań Opiekunek, hasło **śp. Karolina Hurczyn**.

30. Archiwum Wojskowe, 150 min. mps, 62s AW I/262, hasło **Michał Hurczyn**.

31. Strona aukcji internetowych, hasło **Janusz Hurczyn**.

32. Strona internetowa Klubu Sportowego „Victoria” w Piotrkowie Trybunalskim, hasło **Adrian Hurczyn**.

Józefa Hurczyn – w 2005 roku uzyskała od prezydenta Szczecina ulgę podatkową i od opłat lokalnych³³.

Ewa Hurczyn – mieszka w Katowicach, ul. ks. Sciegiennego, tel. 0048-032-204-30-73.

Maria Hurczyn – mieszka w Łodzi, ul. Spacerowa, tel. 0048-042-655-52-97.

Monika Gorczyn – mieszka w Słupsku, ul. Armii Krajowej, tel. 0048-059-841-16-93.

Halina Gorczyn – mieszka w Jastrzębiu-Zdroju, ul. Moniuszki, tel. 0048-032-473-45-28.

Maria Hurczyn – wyemigrowała do USA – Bristol w stanie Connecticut z wioski Brzostek, powiat radomszański, województwo łódzkie³⁴.

Na portalu <http://nasza-klasa.pl> :

Adrian Hurczyn – patrz punkt 8.

W USA według hasła „Hurczyn” w Google:

Sabrina Hurczyn – w USA.

Michael Hurczyn – w USA.

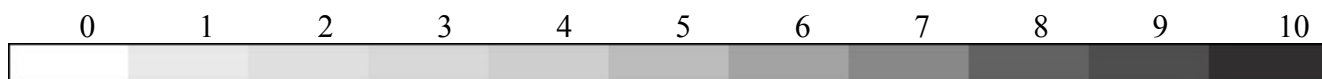
Andrew Hurczyn – w USA.

³³. Strona internetowa miasta Szczecina, hasło **Hurczyn Józefa**.

³⁴ . Hasło: **Hurczynowie**, **Maria Hurczyn** z Bristol, Connecticut USA, strona: http://www.brzostek.alpha.pl/ksiega2/stara_ksiega/strona26.htm

9. Rozmieszczenie w Polsce – koniec 1990³⁵

Hurczyn: 17

Dane posortowane malejąco wg liczby osób w województwie.

Lp.	Województwo	Liczba osób
1	częstochockie	5
2	katowickie	5
3	szczecińskie	3
4	łódzkie	2

35. „Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych”, Kazimierz Rymut, 1992

5	warszawskie	1
6	wrocławskie	1
	RAZEM	17

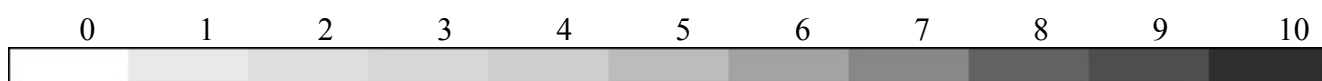
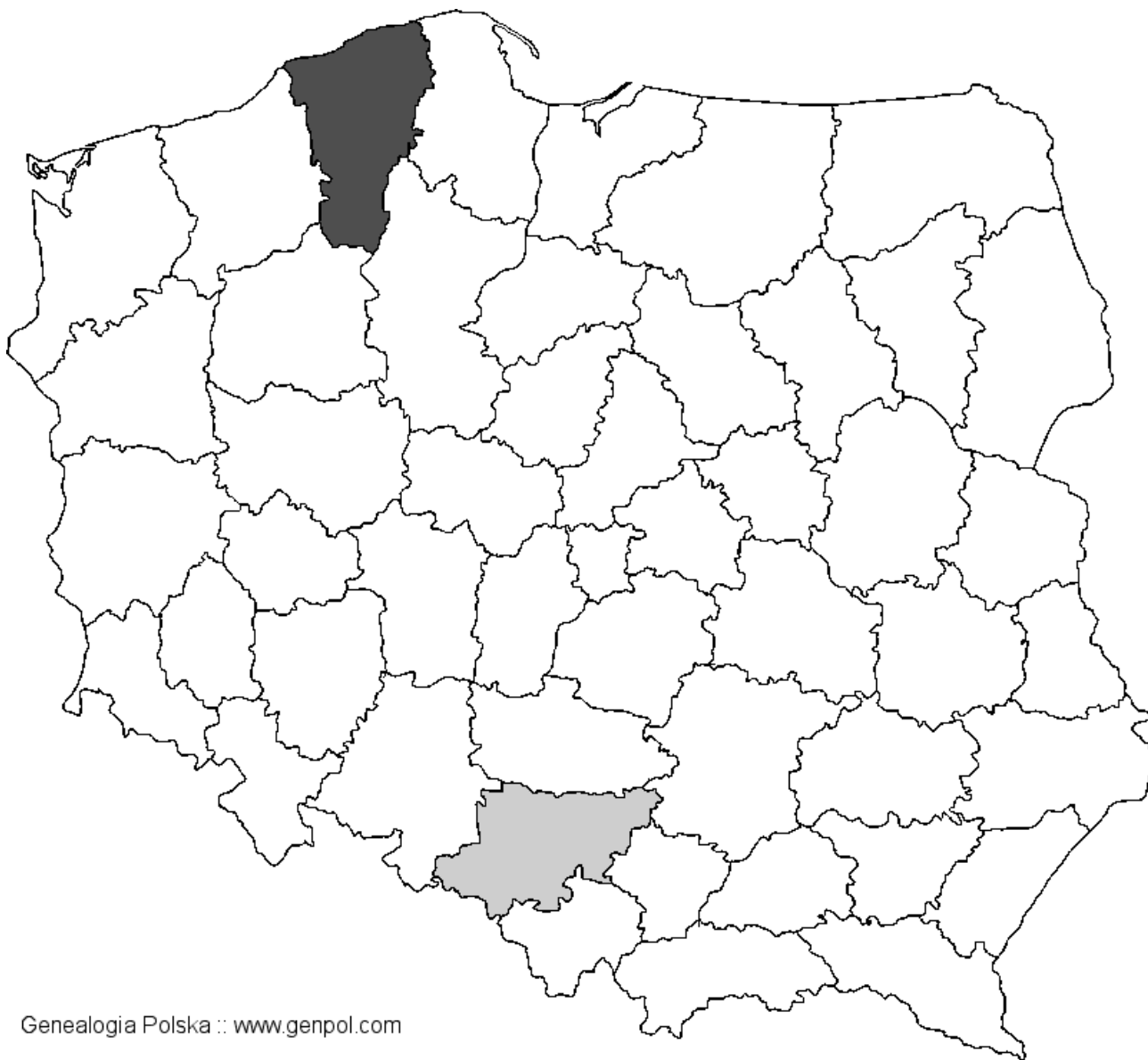
Dane posortowane wg nazwy województw w porządku alfabetycznym.

Lp.	Województwo	Liczba osób
1	częstochockie	5
2	katowickie	5
3	łódzkie	2
4	szczecińskie	3
5	warszawskie	1
6	wrocławskie	1
	RAZEM	17

Gurczyn: 0

To znaczy, że w chwili gdy powstał w Polsce Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL) w roku 1974 była osoba o tym nazwisku. Zostało odnotowane w PESELU. Obecnie nikt już w Polsce nazwiska nie nosi. Rodzina wymarła.

Gorczyn: 13

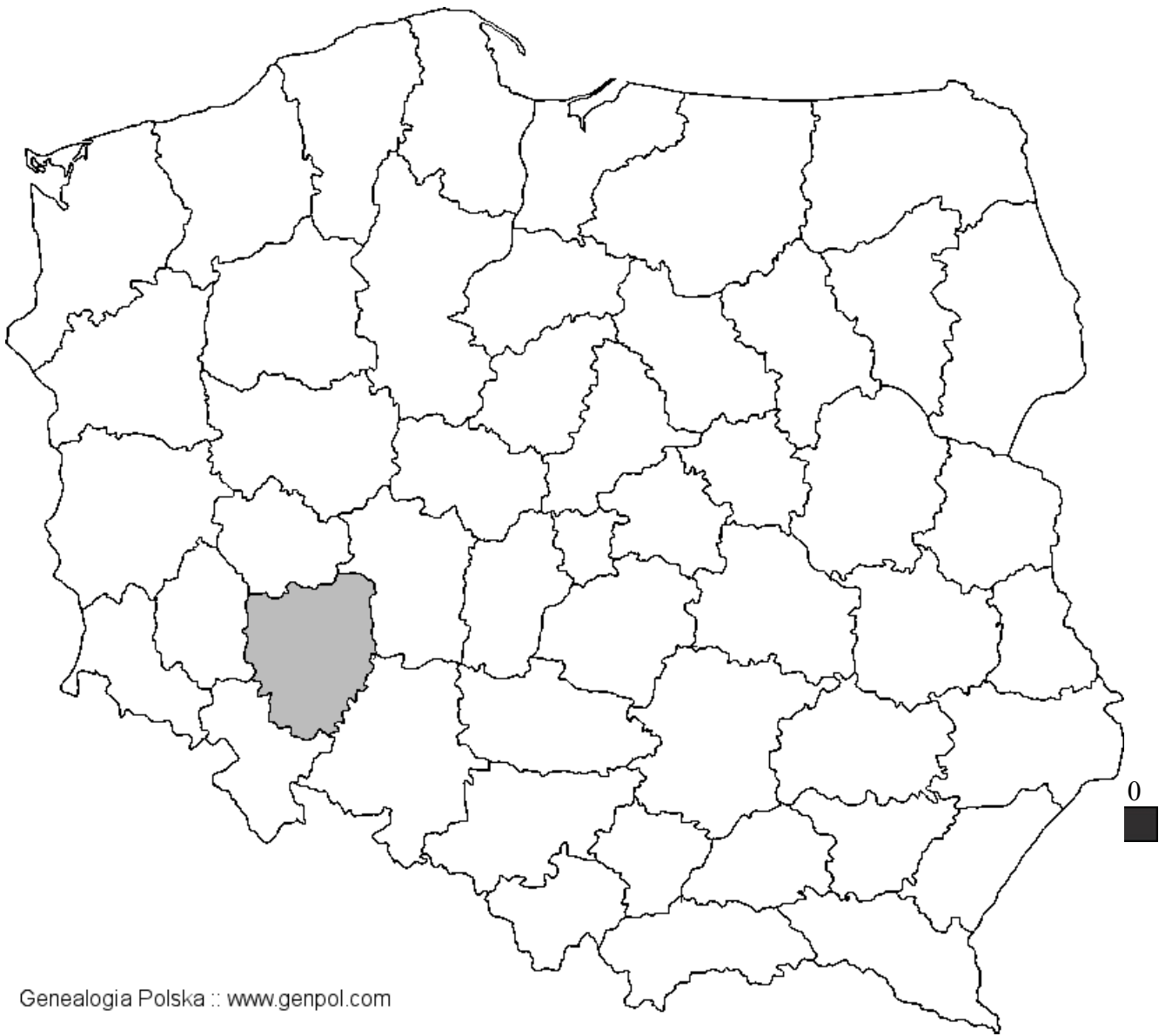
Dane posortowane malejąco wg liczby osób w województwie.

Lp.	Województwo	Liczba osób
1	śląskie	9
2	katowickie	4
	RAZEM	13

Dane posortowane wg nazwy województw w porządku alfabetycznym.

Lp.	Województwo	Liczba osób
1	katowickie	4
2	śląskie	9
	RAZEM	13

Górczyn: 5

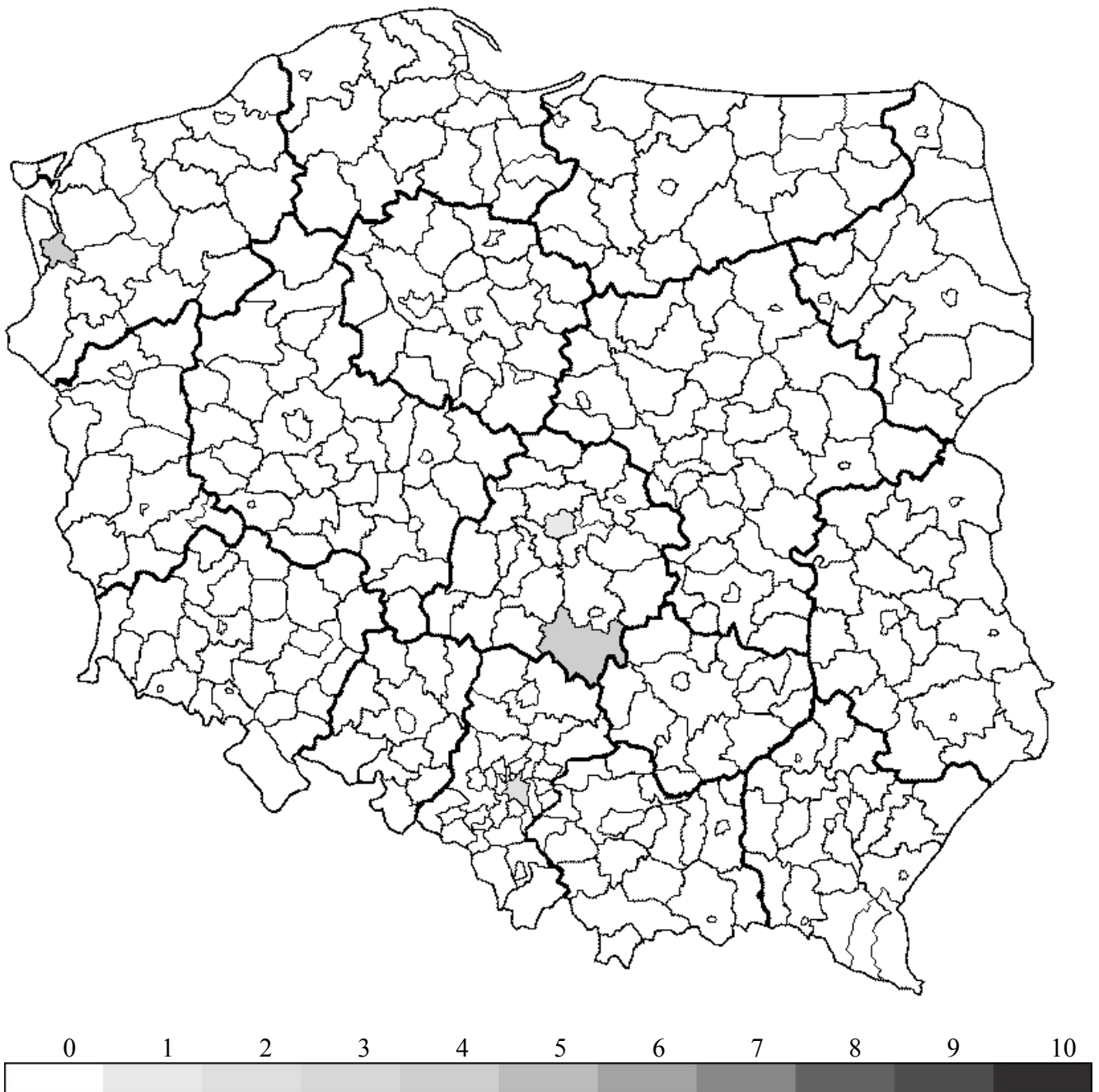
Genealogia Polska :: www.genpol.com

Znaleziono 5 osób w województwie: wrocławskie (Wołów?)

10. Rozmieszczenie w Polsce – koniec 2002³⁶

Hurczyn: 11

36. „Słownik nazwisk używanych w Polsce na początku XXI wieku”, Kazimierz Rymut, wydanie II, 2005

Dane posortowane malejąco wg liczby osób w powiecie.

Lp.	Powiat	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
1	m. Szczecin	4	2	2
2	radomszczański	4	2	2
3	m. Katowice	2	0	2
4	m. Łódź	1	1	0
	RAZEM	11	5	6

Gurczyn: 0

To znaczy, że w chwili gdy powstał w Polsce Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL) w roku 1974 była osoba o tym nazwisku. Zostało odnotowane w PESELU. Obecnie nikt już w Polsce nazwiska nie nosi. Rodzina wymarła.

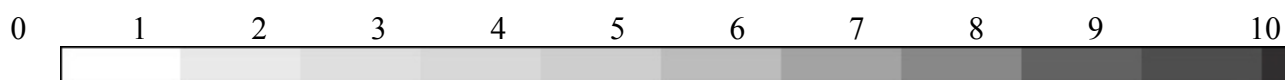
Górczyn: 17

Dane posortowane malejąco wg liczby osób w powiecie.

Lp.	Powiat	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
1	m. Słupsk	9	3	6
2	słupski	5	2	3
3	m. Jastrzębie-Zdrój	3	0	3
RAZEM		17	5	12

Górczyn: 4

Znaleziono 4 osoby w powiecie: wołowski (Wołów)

DANE DO ZWERYFIKOWANIA W NAJBLIŻSZYM CZASIE

11. Polska internetowa książka telefoniczna wszystkich abonentów prywatnych

Aby znaleźć nr telefonu danej osoby trzeba oprócz nazwiska podać miejscowość gdzie szukana osoba mieszka. W bazie nie ma numerów zarezerwowanych przez ich właścicieli.

Hurczyn:

miasto Katowice: Ewa Hurczyn, ul. ks. Sciegiennego, tel. 0048-032-204-30-73;

miasto Łódź: Maria Hurczyn, ul. Spacerowa, tel. 0048-042-655-52-97;

miasto Szczecin: nie ma;

powiat radomszczański: za mało danych by sprawdzić w książce telefonicznej.

Gurczyn: nie ma osób o tym nazwisku

Gorczyn:

miasto Słupsk: Monika Gorczyn, ul. Armii Krajowej, tel. 0048-059-841-16-93;
powiat słupski: za mało danych by sprawdzić w książce telefonicznej;
miasto Jastrzębie-Zdrój: Halina Gorczyn, ul. Moniuszki, tel. 0048-032-473-45-28.

Górczyn:

powiat wołowski: za mało danych by sprawdzić w książce telefonicznej, sprawdziłem starą książkę papierową i w żadnej miejscowości w powiecie nie ma telefonu Górczynów.

Z powyższymi osobami postaram się nawiązać w najbliższym czasie kontakt, w celu ustalenia pokrewieństwa z Hurczynami. Wypytam się również Hurczynów o ich przodków.

12. Jerzy Żenkiewicz

Pan Jerzy Żenkiewicz zajmował się genealogią swojej rodziny, o czym było wyżej.

13. Wnioski

Na podstawie doświadczenia zdobytego w czasie poszukiwań genealogicznych oraz etymologicznych własnej rodziny i nazwiska oraz na podstawie analizy rozmieszczenia nazwisk pokrewnych nazwisku Hurczyn przypuszczam, że od Hurczynów wywodzą się rodziny: Gurczyn (obecnie wymarli), Gorczyn. Możliwe, że Górczyn też, ale to będzie trudno zweryfikować. Znalazłem na stronie amerykańskiej pozdrowienia od Hurczynów dla ich rodziny w Polsce. Sadzę, że Hurczynowie w USA³⁷, (Maria Hurczyn z Bristol w Connecticut, USA) jeśli nie wszyscy to chociaż część wyemigrowała właśnie z Polski z wioski Brzostek, powiat radomszczański, wojwództwo łódzkie.